Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Integroitu vesivarojen hallinta – komission ehdotus vesidirektiivien muuttamiseksi

Juhani Gustafsson
Ympäristöneuvos

Ympäristövaliokunnan kuuleminen
22.2.2023

Tausta

- EU komissio antoi 26.10.2022 ehdotuksen (COM(2022) 540 final ja COM(2022) 540 final ANNEXES 1-6)) direktiiviksi, jolla muutettaisiin
  - Euroopan parlamentin ja neuvoston yhteisön vesipolitiikan puitteista annettua direktiiviä 2000/60/EY (vesipuitedirektiivi);
  - pohjaveden suojelusta pilaantumiselta ja huononemiselta annettua direktiiviä 2006/118/EY (pohjavesidirektiivi) ja
  - ympäristönlaatunormeista vesipolitiikan alalla annettua direktiiviä 2008/105/EY (ympäristönlaatunormidirektiivi).
  - Artiklojen lisäksi edellä mainittujen direktiivien liitteitä muutettaisiin.
- Tässä muutosdirektiivissä huomioidaan muun muassa komission vesilainsäädännön toimivuustarkastelun tulokset sekä EU:n vihreän kasvun ohjelman mukaisia tavoitteita, erityisesti saasteettomuus toimintaohjelman (Zero Pollution Action Plan) tavoitteet päästöjen vähentämiseksi.
- Komissio esitteli ehdotuksena 11.11.2022 neuvoston ympäristötyöryhmässä.

Keskeiset muutosehdotukset direktiiveihin

- Pintavesien kemiallisen **tilan arviointi -** kansallisesti määritettyjen haitallisten aineiden siirtäminen pintavesien ekologisen tilan arvioinnista osaksi kemiallisen tilan arviointia
- Vesien seurantatulosten ja tila-arvioiden vuosittainen sähköinen **raportointi** – nykyisin velvoite raportoida joka 6. vuosi vesienhoitosuunnitelmien yhteydessä
- Pinta- ja pohjavesien kemiallisen tilan **seuranta -** uudet ja innovatiiviset seurantamenetelmät ja tarkkailulistamenettely pohjavesien osalta
- Pinta- ja pohjavesien kemiallisen tila-arvioitiin ja tavoitteisiin lisättäisiin **uusia pilaavia ja haitallisia aineita**
  - Pintavedet: 4 vanhaa ainetta poistuvat, 16 olemassa olevan haitallisen aineen EQS muuttuu ja 25 uutta ainetta tai aineryhmää (kasvinsuojeluaineita, lääkeaineita, teollisuuskemikaaleja, metalli)
  - Pohjavedet: mm. EU tasoiset laatunormit eräille yksittäiselle lääkeaineelle ja lisäksi lääkeaineiden vaikuttavien aineiden summalla normi, PFAS-yhdisteet ja kasvinsuojeluaineiden ei-merkitykselliset hajoamistuotteet.
- Direktiivin ajantasaistaminen, EU:n kemikaaliviraston uusi rooli sekä delegoidut säännökset

Pintavesien aineluettelon muutokset

Olemassa olevien prioriteettiaineiden osalta muutoksia 16 aineen osalta.

No.	Substance	Category of substances	CAS number	AA-EQS fw [µg/L]	AA-EQS mw [µg/L]	MAC-EQS fw [µg/L]	MAC-EQS mw [µg/L]	EQS biota [µg/kg_{ww}]
9	**Chlorpyrifos**	Organophosphate pesticid	2921-88-2	$4,6 \times 10^{-4}$	$4,6 \times 10^{-5}$	0,0026	$5,2 \times 10^{-4}$	
41	**Cypermethrin**	Pyrethroid pesticides	52315-07-8	3×10^{-5}	3×10^{-6}	6×10^{-4}	6×10^{-5}	
34	**Dicofol**	Organochlorine pesticides	115-32-2	[$4,45 \times 10^{-3}$]	[$0,185 \times 10^{-3}$]	***not applicable***	***not applicable***	[5,45]
37	**Dioxins and dioxin-like compounds**	Industrial substances	This refers to the f	-	-	***not applicable***	***not applicable***	Sum of PCDD+ PCDF+ PCB DL; [$3,5 \times 10^{-5}$]
13	**Diuron**	Herbicides	330-54-1	0,049	0,0049	0,27	0,054	
15	**Fluoranthene**	Industrial substances (PAH	206-44-0	$7,62 \times 10^{-4}$	$7,62 \times 10^{-4}$	0,12	0,12	6.1
44	**Heptachlor and heptachlor epoxide**	Organochlorine pesticides	76-44-8 / 1024-57-3	[$1,7 \times 10^{-7}$]	[$1,7 \times 10^{-7}$]	3×10^{-4}	3×10^{-5}	[0,013]
43	**Hexabromocyclododecane (HBCDD)**	Industrial substances	This refers to 1,3,5	[$4,6 \times 10^{-4}$]	[2×10^{-5}]	0,5	0,05	[3,5]
16	**Hexachlorobenzene**	Organochlorine pesticides	118-74-1			0,5	0,05	20
17	**Hexachlorobutadiene**	Industrial substances (solv	87-68-3	9×10^{-4}		0,6	0,6	21
21	**Mercury and its compounds**	Metals	7439-97-6			0,07	0,07	10
23	**Nickel**	Metals	7440-02-0	2	3.1	8,2	8,2	
24	**Nonylphenol**	Industrial substances	84852-15-3	0,037	0,0018	2,1	0,17	
28	**Polyaromatic hydrocarbons (PAHs)**	Industrial substances (PAHs)	not applicable	not applicable	not applicable	not applicable	not applicable	[0,6] (sum of BaP equivalent, waiting for the SCHEER opinion)
5	**Poly Brominated Diphenylethers (PB**	Industrial substances	32534-81-9			0,14	0,014	0,00028
30	**Tributyltin (TBT) compounds**	Biocides	36643-28-4	0,0002	0,0002	0,0015	0,0015	1,3 µg/kg_{dw} (sediment)

List of Existing PS EQS dossiers- Review

Table with the list of reviewed EQS values of existing PS. Comparison with the existing EQS values in the WFD: orange rows when proposed EQS value is stricter and green rows when the proposed EQS value is less strict than the existing one in the WFD.

Uudet pilaavat aineet ja ympäristönlaatunormit

Pintavesien prioriteettiaineiksi lisättäisiin 25 uutta ainetta tai aineryhmää:

- Kasvinsuojeluaineet: triklosaani, nicosulfuroni, glyfosaatti sekä neonikotinoidelle (asetamipridi, imidaklopridi, tiaklopridi ja tiametoksaami) ja pyretroideille (bifentriini, deltametriini, esfenvaleraatti ja permetriini);
- Lääkeaineet: makrolidi antibiotteja (atritsomysiini, klaritromysiini, ja erytromysiini), estrogeeni hormonit (17 alfa-etinyyliestradioli (EE2), 17 beta-estradioili (E2) ja estroni (E1)), karbamatsepiini, diklofenaakki ja ibuprofeeni;
- Teollisuuskemikaalit: 24 PFAS –yhdisteen summalle sekä bisfenoli A:lle.
- Lisäksi ympäristönlaatunormia esitetään hopealle.

Pohjavesien EU-tason ympäristönlaatunormeihin lisättäisiin nitraatin ja kasvinsuojeluaineiden lisäksi:

- Per- and polyfluoratut alkyyliyhdisteet (PFAS) (teollisuuskemikaali), karbamatsepiini (epilepsialääke), sulfametoksatsoli (antibiootti), lääkeaineiden vaikuttavien aineiden summa ja kasvinsuojeluaineiden ei-relevantit hajoamistuotteet
- Lisäksi kansallisesti tulee arvioida tarvetta asettaa ympäristölaatunormi primidonin (lääkeaine epilepsian hoidossa) osalta.

Komission ehdotuksen vaikutukset

- Vaikutukset lainsäädäntöön:
  - Komission ehdotus tulisi toimeenpanna kansallisesti muuttamalla vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annettua lakia (1299/2004) sekä vesienhoidon järjestämisestä (1040/2006) ja vesiympäristölle vaarallisista ja haitallisista aineista (1020/2006) annettuja valtioneuvoston asetuksia.
- Hallinnolliset ja taloudelliset vaikutukset:
  - Ehdotuksen mukainen raportointi aiheuttaisi huomattavan lisätyömäärän hallinnolle. Lisäksi tietojen sähköinen siirto vaatii tietojärjestelmien kehittämistä. Komission arvion mukaan ehdotuksen aiheuttamat kustannukset olisivat jäsenvaltioittain noin 30 000 – 100 000 euroa vuodessa.
  - Uusien haitallisten aineiden seurantavelvoitteet aiheuttaisivat lisäkustannuksia komission arvioin mukaan noin 330 000 – 550 000 euroa vuosittain kussakin jäsenvaltiossa. Seurannan kustannusten nousu olisi merkittävä nykyseurannan kustannuksiin nähden.
  - Vesienhoidon seurantaan sisällytetään myös toiminnanharjoittajien tarkkailutulokset, joten seuranta aiheuttaisi lisäkustannuksia myös toiminnanharjoittajille. Lisäksi ehdotettujen uusien pilaavien aineiden päästöjen ja valumien vähentämistoimet aiheuttavat lisäkustannuksia.

Valtioneuvoston kanta

Valtioneuvosto suhtautuu lähtökohtaisesti myönteisesti komission ehdotukseen

Kannatettavia muutoksia

- Innovatiivisten seurantamenetelmien käyttöä vesien tilan seurannassa: mahdollistettaisiin muun muassa kaukokartoitusmenetelmät ja satelliittidatan käyttö, joita voidaan hyödyntää ekologisen tilan arvioinnissa.
- Toimenpiteiden toteutumisen raportoinnista luopuminen

Varauksellisesti valtioneuvosto suhtautuu:

- Komissiolle annettaisiin delegoiduilla säädöksillä valtuudet lisätä uusia pilaavia aineita pohjavesidirektiivin ja prioriteettiainedirektiivin luetteloihin ja antaa niille laatunormit
- Ehdotukseen seurannan tulosten ja vesien tilatiedon vuosittaiseen sähköiseen raportointiin ja niiden tarkentamiseksi ehdotettuun säädösvallan siirtoon komissiolle – huomattava hallinnollisen taakan lisys
- Uusien aineiden hyvän tilan saavuttamisen kunnianhimoiseen tavoiteaikatauluun, erityisesti pohjavesille ehdotettujen uusien aineiden osalta.

Kiitos!

Juhani Gustafsson
ympäristöneuvos

juhani.gustafsson@gov.fi

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Aleksanterinkatu 7, Helsinki | PL 35, FI-00023 Valtioneuvosto | ym.fi

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment